

Powstanie Wielkopolskie

<https://pw.ipn.gov.pl/pwi/form/r34355671626,DADACZYNSKI-Roman-Jozef.html>
18.04.2024, 12:32

DADACZ YŃSKI Roman Józef

Osoba

DADACZYŃSKI Roman Józef

Urodzony

1889

Zmarł

1940

Opis

kapelan, mjr Wojska Polskiego. Ur. 8 lutego 1889 r. we wsi Wielowieś (ówczesny pow. ostrowski), w rodzinie aptekarza Kaspra i Anny Jaensch. W 1909 r. ukończył gimnazjum w Ostrowie Wlkp., gdzie działał w Towarzystwie Tomasza Zana. W latach 1909-1914 uczęszczał do Seminarium Duchownego w Gnieźnie i tam 1 marca otrzymał święcenia kapłańskie. Był wikariuszem w Marcinkowicach (pow. strzeliński), następnie w

Morzewie, Kostrzynie i Miejskiej Górze.
Angażował się w działalność społeczną.

14 listopada 1918 r. wybrany członkiem Rady Robotniczej i Żołnierskiej w Miejskiej Górze; kontrolował urzędników niemieckich. Uznano go za moralnego inicjatora działań w kierunku narodowym. Z jego inicjatywy rozpoczęto w Miejskiej Górze formowanie (8 stycznia 1919) Straży Ludowej. 10 stycznia objął funkcję kapelana 400-osobowego oddziału powstańców, których zaprzysiął. Według Z. Wieliczki Dadaczyński to postać godna pióra Sienkiewicza, jednostka w której nie wiadomo kto przeważał - ksiądz czy żołnierz. Patriota ten potępiał stałe wszelką bierność i był zwolennikiem zaczepnego występowania przeciwko Niemcom.

28 listopada 1919 r. odznaczył się podczas ataku niemieckiego na Miejską Górkę, gdzie zachęcał żołnierzy do utrzymania pozycji. Był wzorem żołnierza polskiego. Od 23 lutego był kapelanem 11 p. strz. Wlkp. (69 Pułk Piechoty) na odcinku płd. frontu wielkopolskiego, gdzie zebrał (...) niepomierne zasługi około krzewienia ducha patriotycznego i Bożego w tworzących się kadrach Wojsk Polskich na odcinku tutejszym tak, że jego nazwisko w długiej i miłej pamięci pozostanie w tutejszej okolicy. Z 69 Pułkiem Piechoty przeszedł szlak bojowy w 1919-1920. Kapelanem pozostał do 1927 r., kiedy 1 lutego w stopniu mjr. został przeniesiony do rezerwy z 5 Brygady Korpusu Obrony Pogranicza na Polesiu. Od 16 maja był proboszczem w Wyganowie (k. Krotoszyna), a 1 maja 1931 r. mianowany został proboszczem parafy Rakoniewice. Działał w organizacjach b. powstańców wielkopolskich.

We wrześniu 1939 r. udał się do Poznania, ale nie otrzymał przydziału do wojska. Wrócił do Rakoniewic, gdzie po wkroczeniu Niemców jako powstaniec został aresztowany i osadzony w

więzieniu w Wolsztynie. Na skutek bestialskich tortur przewieziono go do szpitala. Następnie internowany był w Lubiniu, skąd 24 maja 1940 r. został przewieziony do obozu koncentracyjnego w Dachau.

Krańcowo wyczerpany zm. 28 grudnia 1940 r. Był odznaczony Krzyżem Niepodległości i Krzyżem Walecznych.

Bibliografia

I. Basińska, Dadaczyński Roman Józef (1889-1940), (w:) Słownik biograficzny powstańców wielkopolskich 1918-1919, red. A. Czubiński, B. Polak, Poznań 2002, s. 65.

Autor wpisu

Bogusław Polak